

IJSSELACADEMIE

girbe buist

"Het beoefenen van wetenschap met betrekking tot de regio IJssel-Vecht delta is van belang voor het instandhouden van het eigen karakter en het ontwikkelen van de mogelijkheden van deze regio. Het inspelen op de specifieke situatie is een kleinschalig gebeuren dat nauw aansluit bij de huidige tendens van 'small is beautiful'. Het geeft de bewoners van de regio de gelegenheid creatief bezig te zijn met de eigen leefomgeving."

De IJsselacademie begon haar werkzaamheden in 1977 met als doelstelling: Het instellen en instandhouden van een werkgemeenschap, die zich toelegt op het beoefenen van de wetenschap die met de regio IJssel-Vecht delta, haar bevolking, haar natuur en haar cultuur, in al haar uitingen en in de ruimste zin te maken heeft. Zij wordt gesubsidieerd door de provincies Overijssel en Gelderland en twintig gemeenten, die te zamen het werkgebied van de academie vormen. Daarnaast vormen donaties van particulieren een zeer welkome aanvulling op de overheidssubsidies.

De werkzaamheden van de academie worden uitgevoerd door een bureau, dat bestaat uit een wetenschappelijke staf en een administratie. Dit bureau staat voor de moeilijke taak de doelstelling van de academie te realiseren met een klein personeelsbestand en een beperkt budget. Als aanvulling op de vaste staf wordt daarom veel gebruik gemaakt van part-time dienstverbanden en werkloosheidsregelingen. Het werken met part-timers is echter niet altijd even ideaal. Sommige functies kunnen alleen goed vervuld worden bij een full-time aanwezigheid. Dit geldt in het bijzonder voor het secretariaat, maar ook wetenschappelijk werk verdraagt slecht verbrekking van tijd. Het bureau fungeert tevens als trefpunt voor wetenschappers en amateurs uit de regio.

taken

Heel kort gezegd behelst het IJsselacademiewerk het verwerven en verspreiden van kennis over de regio. Het werkgebied is door zijn grote landschappelijke en culturele diversiteit een veelzijdig en boeiend object van studie. Het gevolg daarvan is wel dat het IJsselacademiewerk zeer arbeidsintensief is en dat er kennis van een groot scala van vakgebieden nodig is. De academie houdt zich dan ook niet alleen met historisch onderzoek bezig, maar entameert tevens projecten op het gebied van de natuur, de economie, de sociologie, ruimtelijke ordening, bestuurskunde en volkskunde.

Er wordt op verschillende manieren gewerkt aan de doelstelling van de academie:

documentatie

Er wordt gewerkt aan een overzicht van alles wat er over de IJssel- en Vechtstreek geschreven is. Dit overzicht moet verwijzen naar de plaats waar de gewenste gegevens bewaard worden. De IJsselacademie heeft zelf geen bibliotheek.

Een andere negatieve vorm van documentatie is het samenstellen van een leentelijst van onderwerpen per vakgebied, waar nog geen aandacht aan is besteed, maar die alleszins de moeite waard zijn bestudeerd te worden. Zo is er nu op initiatief

van de IJsselacademie een leentelijst van de geschiedschrijving van Overijssel opgesteld. Een dergelijke lijst is een handig hulpmiddel bij het kiezen van studieonderwerpen.

Ook houdt de academie zich bezig met het beschrijven van alle archieven met betrekking tot de regio van de IJsselacademie. Gedeeltelijk is deze beschrijving opgenomen in drie bundels Bijdragen uit het land van IJssel en Vecht, maar hij zal geïmplementeerd en als totaaloverzicht worden uitgegeven. Naast het vindbaar maken van schriftelijke documenten wil men ook stimuleren dat er geluids- en beeldimpresies van de samenleving in de regio gemaakt en bewaard gaan worden.

studie en onderzoek

De IJsselacademie wil een centraal punt zijn voor allen die zich met het onderzoek van bepaalde aspecten van de regio bezighouden. Zij vindt het daarom belangrijk contact te leggen tussen mensen (en instanties) die met gelijksoortige studie bezig zijn. Daartoe zijn in de afgelopen jaren een aantal werkgroepen opgericht. De IJsselacademie probeert deze werkgroepen te stimuleren om tot onderzoeksprojecten te komen en haar medewerkers verrichten daarbij hand- en spandiensten.

Projecten over de eigen omgeving, de eigen historie of het eigen doen slaan het meest aan. Het kost meer moeite om de mensen te interesseren voor het IJsselacademiewerk van wat algemenere strekking. Een flink deel van het werkgebied is namelijk van oudsher relatief dun bevolkt en sterk naar binnen gericht, op het familie- en dorpsleven. Bovendien ontbreekt een gemeenschappelijke culturele traditie zoals die bij voorbeeld in Friesland aanwezig is.

Naast stimulering en coördinatie van studies in werkgroepsverband verricht de IJsselacademie ook eigen onderzoek. Bij het kiezen van de onderzoeksonderwerpen geldt de volgende prioriteit: allereerst moeten die zaken worden vastgelegd en bestudeerd, die dreigen te verdwijnen. Men denke hierbij aan dialect, zeden en gewoonten en oude ambachten etcetera. Verder zijn vooral studies van belang die ten goede kunnen komen aan gemeentelijke en provinciale plannen en het onderwijs. Ten slotte moeten de projecten zodanig worden opgezet dat de bevolking in de regio er bij betrokken kan worden.

De afgelopen jaren zijn door de academie de volgende onderzoeken verricht: een dialectologische studie naar klankwisselingen, een flora-inventarisatieonderzoek, een sociologisch onderzoek naar de dorpsbinding in Zalk en diverse historische onderzoeken. In januari 1983 wil zij starten met een oral-historyproject over het dagelijks leven in de eerste helft van de twintigste eeuw, onderzoek naar vleermuizen, dialectonderzoek en zo mogelijk een onderzoek naar wooncultuur.

begeleiding

De staf van de academie is te allen tijde bereid particuliere bezoekers van dienst te zijn, bij voorbeeld door het leggen van contacten met andere onderzoekers of onderzoeksinstituten; vaak kan men ook aanbevelingen geven over literatuur die geraadpleegd kan worden; desgewenst is ook een verdere begeleiding

mogelijk; deze zal vaak van methodologische aard zijn. De IJsselacademie hoopt dat zij er zo toe kan bijdragen dat meer studies voltooid worden en als boek of artikel grotere bekendheid kunnen krijgen.

werkgroepen

Veel studies worden in werkgroepsverband verricht en deze werkgroepen zijn bij uitstek geschikt als trefpunt voor wetenschappers en amateurs uit de regio. In de afgelopen jaren zijn tien van zulke werkgroepen opgericht. De IJsselacademie kent de volgende historische werkgroepen:

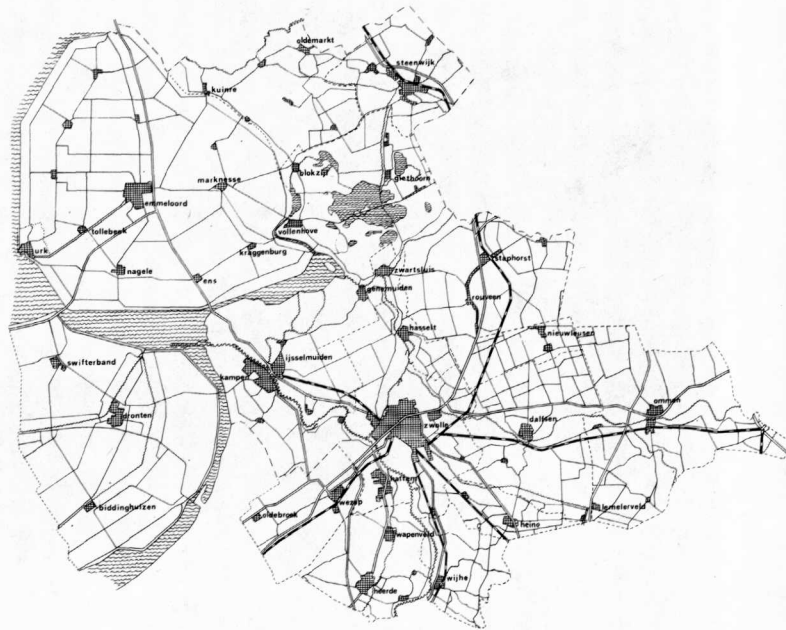
Werkgroep historische scheepsbouw; heeft zich tot nu toe beziggehouden met het gebruik en de bouw van de punter.

Werkgroep kerkgeschiedenis; houdt zich bezig met de Afscheiding van de Christelijk Gereformeerde Kerk van de Nederlands Hervormde Kerk in de eerste helft van de negentiende eeuw.

Werkgroep regionale geschiedenis; is een ontmoetingspunt voor mensen die zich bezighouden met de regionale geschiedenis.

Werkgroep joodse geschiedenis; de werkgroep maakt studie van de joodse geschiedenis in Kampen en Zwolle en is van plan ook in Dalfsen activiteiten te ontplooiën.

Werkgroep geschiedenis Hasselt; werkt aan de samenstelling van een bundel bijdragen over de geschiedenis van Hasselt.

kaartje van de regio van de IJsselacademie, waarop de subsidiërende gemeenten staan aangegeven.

Huisvesting van de IJsselacademie in het Pesthuis van Kampen.

De werkgroep negentiende-eeuwse kerkgeschiedenis kan als voorbeeld dienen voor de werkwijze van de werkgroepen. Deze groep komt eens in de zes weken bijeen. De punten die besproken worden zijn dan onder andere artikelen die zij als 'huiswerk' hebben bestudeerd, een mondeling verslag van iemand die een relevant boek of artikel heeft gelezen of mededelingen van mensen die bezig zijn met scripties/artikelen. Leden van de werkgroep zijn een docent van de Theologische Hogeschool van de gereformeerde kerken en de archivaris van de gereformeerde kerken; men zou hen de deskundigen kunnen noemen. Hierdoor kan tijdens de bijeenkomsten directe uitwisseling van informatie plaatsvinden over literatuur en eventuele belangrijke en onbelangrijke archieven. De bijeenkomsten worden in verslagen vastgelegd en aan de deelnemers toegestuurd. Aan de werkgroep nemen verder deel enige studenten van de beide Theologische Hogescholen in Kampen en een aantal onderwijzers die bezig zijn met een

studie MBO-B Geschiedenis (Noorderlijke Leergangen) en verder belangstellende donateurs van de IJsselacademie. Het doel van de werkgroep is te komen tot een publicatie over de Afscheiding van 1834 in de regio. Mensen die bezig zijn met een scriptie over de Afscheiding doen dat uiteraard onder leiding van hun eigen docenten, maar het docent-lid van de werkgroep en andere deelnemers geven graag adviezen, terwijl de archivaris inlichtingen geeft over kerkelijke archieven.

publicatie

De IJsselacademie wil graag zo veel mogelijk publiceren. Alleen door middel van publicatie wordt kennis van de streek voor een ieder toegankelijk. Artikelen worden opgenomen in de jaarlijkse bundel Bijdragen uit het Land van IJssel en Vecht. Voortgangsverslagen van onderzoeken worden gepubliceerd in het huisorgaan van de IJsselacademie. Grotere studies worden als zelfstandig werk uitgegeven. Op historisch gebied geeft de academie een serie lokale geschiedenis uit. De uitgaven zijn verkrijgbaar bij het bureau en in de boekhandel.